

SÖDERTÖRNS TINGSRÄTT

PROTOKOLL

2010-10-05

beslagsförhandling i
Huddinge

Aktbilaga 25

Mål nr

B 13024-10

Sid 1 (10)

Tid: 13.00 – 13.45

RÄTTEN

Rådmannen Johan Rosén

PROTOKOLLFÖRARE

Tingsnotarien Kristina Holmberg

PARTER**Klagande 1 (misstänkt)**

Tommy Gulliksen, 19801217

Vöensvingen 18

0458 Oslo

Norge

Personligen närvarande

Offentlig försvarare:

Advokaten Percy Bratt

Advokatbyrån Bratt & Feinsilber AB

Box 24164

104 51 Stockholm

Närvarande

Klagande 2

TV 2 AS, 979 484 534

Box 7222

5020 Bergen

Norge

Närvarande genom ställföreträdare Vebjørn Hagen

Ombud:

Advokaten Percy Bratt

Advokatbyrån Bratt & Feinsilber AB

Box 24164

104 51 Stockholm

Närvarande

Motpart

Söderorts åklagarkammare i Stockholm

Kammaråklagaren Ted Murelius

Närvarande

Dok.Id 402366

Postadress

141 84 Huddinge

Besöksadress

Björnkullavägen 5 A

Telefon

08-561 660 00

Telefax

08-711 05 80

E-post: sodertorns.tingsratt@dom.se
www.sodertornstingsratt.domstol.se**Expeditionstid**måndag – fredag
08:30-16:00

SÖDERTÖRNS TINGSRÄTT

PROTOKOLL
2010-10-05Sid 2
B 13024-10**SAKEN**

våldsamt upplopp; nu fråga om beslag

Det antecknas att det inte föreligger hinder mot att hålla förhandling.

Tommy Gulliksen och TV 2 AS yrkar att beslagen av fyra stycken minneskort omedelbart hävs.

Åklagaren bestrider yrkandet och vidhåller att beslagen ska fastställas.

Percy Bratt och åklagaren utvecklar grunden för talan varvid de hänför sig till aktbilaga 17 respektive 24.

Tommy Gulliksen uppger i huvudsak följande. Den aktuella dokumentärfilmen handlar om Jonas Tekeste som har vuxit upp i en förort till Oslo. Jonas Tekestes ungdomsår präglades delvis av ett kriminellt leverne. Idag lever Jonas Tekeste dock ett mer ordnat liv. Han och Jonas Tekeste reste tillsammans till Stockholm för att intervjua den svenska rapartisten Ken Ring, som har samma bakgrund som Jonas Tekeste och är något av en mentor för honom. Inspelningarna skulle bl.a. skildra mötet mellan Jonas Tekeste och Ken Ring. Dokumentärfilmen finansieras helt av TV 2 AS. Filmupptagningarna som lagras på två av minneskorten är från händelsen på torget i Bagarmossen. På de två andra minneskorten finns filmupptagningar av intervjuer med Ken Ring i dennes studio i Gamla Stan och på ett café i samma område. Materialet visar även deras färd med tunnelbana till Bagarmossen. Enskilda individer på filmupptagningarna har blivit lovade anonymitet. Han har i huvudsak filmat personerna för att de för tillfället har befunnit sig i den miljö där upptagningen sker, och en följd av detta är att de förekommer i råmaterialet. Han är i egenskap av journalist skyldig att respektera löften om anonymitet. Det är av avgörande betydelse för en journalist att kunna röra sig fritt i olika miljöer. För att det ska vara möjligt krävs att anonymitetsskyddet upprätthålls. Dessutom har Ken Ring intervjuats med det villkoret att dennes boendemiljö inte avslöjas eller visas för allmänheten. På plats i

SÖDERTÖRNS TINGSRÄTT

PROTOKOLL
2010-10-05Sid 3
B 13024-10

Bagarmossen tillfrågade han ungdomar om de ville medverka i intervjuer under förutsättning att de skulle få förbli anonyma. De som svarade ja skildes ut från övriga personer på platsen genom att han bad de ställa sig vid en parkbänk.

Vebjørn Hagen förklarar att TV 2 AS och Tommy Gulliksen har avtalat om att denne ska producera ett antal dokumentärfilmer åt dem. Syftet med den aktuella dokumentärfilmen är att skildra en människa med ett intressant och händelserikt liv, bl.a. ett kriminellt förflutet. TV 2 AS har planerat att materialet ska vara färdigställt under hösten och att dokumentären därefter ska sändas. Att filmupptagningarna nu har tagits i beslag är både problematiskt och olyckligt.

Percy Bratt slutför talan enligt aktbilaga 17 och tillägger följande. Frågan handlar om det svenska grundlagsskyddet och det rör sig om kärnvärden i svensk rätt. Såvitt framkommit har polisen redan gått igenom de minneskort där det finns filmupptagningar från händelsen på torget i Bagarmossen. Att det på övrigt material skulle finnas information som är av intresse för utredningen är föga sannolikt. Skyddsintressena för källskyddet och mediernas sätt att arbeta får anses väga betydligt tyngre. Händelsen på torget i Bagarmossen är allvarlig, men den är inte så pass allvarlig att beslagen vid en proportionalitetsbedömning ska bestå.

Åklagaren slutför sin talan varvid han hänför sig till aktbilaga 24. Följande förtydliganden görs. Det är fråga om ett ungdomsmål där ett flertal inblandade personer är under 18 år. Två av minneskort, vilka innehåller filmupptagningar av händelsen i Bagarmossen, har redan granskats av polis. Tommy Gulliksen och dennes försvarare erbjöds att övervaka genomgången av materialet. Beslutet att granska filmerna togs med hänsyn till att det var påkallat med skyndsam handläggning, eftersom personer under 18 år är misstänkta för brott. De minneskort som bl.a. innehåller filmupptagningar av intervjuer med Ken Ring har inte gått igenom, utan rättens beslut i frågan avvaktas. Redan innan Ken Ring och Tommy Gulliksen kom till Bagarmossen fanns det poliser på platsen. Poliser med god personkännedom har lämnat uppgifter om att viss upprorisk stämning rådde bland ungdomarna innan

SÖDERTÖRNS TINGSRÄTT

PROTOKOLL
2010-10-05Sid 4
B 13024-10

filmteamet kom dit och att man i förväg kunde förstå att något skulle inträffa. Ken Ring och Tommy Gulliksen är misstänkta för att ha varit anstiftare eller hänförare till det våldsamma upploppet. Utredningsintresset är i första hand kopplat till händelsen på torget i Bagarmossen. Minneskortet avseende intervjuerna med Ken Ring kan dock vara av betydelse för vad som inträffade i Bagarmossen senare samma dag. Det är av stor betydelse för utredningen vilka avsikter Tommy Gulliksen och Ken Ring hade när de åkte till Bagarmossen.

Percy Bratt framför att den omständigheten att polisen själv har spelat in händelsen på torget i Bagarmossen bör vägas in vid en bedömning av det proportionerliga i att beslagen ska bestå.

På fråga från rätten förklarar åklagaren att beslagen såsom de framställts i Tommy Gulliksens och TV 2 AS:s yrkande är tillräckligt individualiserade.

Parterna godtar att beslut i frågan meddelas om en vecka. Åklagaren åtar sig att inte vidta någon ytterligare åtgärd beträffande de i beslag tagna minneskortet innan tingsrätten meddelat beslut i frågan.

Parterna underrättas om att beslut kommer att meddelas genom att hållas tillgängligt på rättens kansli den 12 oktober 2010 kl. 11.00.

Förhandlingen förklaras avslutad.

Efter enskilt övervägande fattar tingsrätten följande

BESLUT (att meddelas 2010-10-12 kl. 11.00)

Slut

Beslagen av de fyra minneskortet hävs.

SÖDERTÖRNS TINGSRÄTT

PROTOKOLL
2010-10-05Sid 5
B 13024-10***Skäl***Inledning

Tommy Gulliksen och TV 2 AS har yrkat att beslagen av fyra stycken minneskort med filmupptagningar omedelbart ska hävas. I första hand har de gjort gällande att det kan antas att filmupptagningarna innehåller sådana uppgifter att det är förbjudet att ta minneskortet i beslag. I andra hand har de gjort gällande att skälen för åtgärden inte väger upp det intrång eller men i övrigt som åtgärden innebär för den misstänkte eller något annat motstående intresse.

Åklagaren har förklarat att han anser att de aktuella beslagen är lagligen grundade, och att de därför ska fastställas.

Rättsliga utgångspunkter

Föremål som skäligen kan antas vara av betydelse för utredning om brott får tas i beslag (27 kap. 1 § första stycket rättegångsbalken). Liksom för andra tvångsmedel gäller det dock under förutsättning att skälen för åtgärden kan väga upp det intrång eller men i övrigt som åtgärden innebär för den misstänkte eller något annat motstående intresse (tredje stycket i samma lagrum).

Om innehållet i en skriftlig handling kan antas vara sådant att den som innehar handlingen inte får höras som vittne härom, får handlingen emellertid inte tas i beslag (27 kap. 2 § rättegångsbalken jämförd med 36 kap. 5 § samma balk). Samma sak gäller om handlingen innehas av den till vars förmån tystnadsplikten gäller.

I rättspraxis har motsvarande bestämmelse i rättegångsbalkens kapitel om skriftligt bevis respektive syn tillämpats analogt på filmupptagningar (NJA 1981 s. 791 och 1992 s. 307).

SÖDERTÖRNS TINGSRÄTT

PROTOKOLL
2010-10-05Sid 6
B 13024-10

Mot detta ska ställas att det har ansetts föra för långt att sträcka ut bestämmelsen om förbud mot att i vissa fall ta en skriftlig handling i beslag till att omfatta en dator med elektroniskt lagrad information (Stockholms tingsrätts, avd. 6, beslut den 24 september 2007 som inte ändrades när det överprövades av högre instans). Det ställningstagandet synes främst ha motiverats av att det i en dator i allmänhet finns en stor mängd elektroniskt lagrad information av väsensskild karaktär. I princip torde samma sak kunna gälla för sådana minneskort det är fråga om i målet. Det har dock inte kommit fram annat än att det på de aktuella minneskorten enbart finns elektroniskt lagrade filmupptagningar från den aktuella dagen. Vid sådana förhållanden talar, enligt tingsrättens mening, övervägande skäl för att genom analogisk lagtolkning låta nu behandlade bestämmelse om förbud mot beslag av skriftliga handlingar i vissa fall omfatta de aktuella minneskorten på samma sätt som skett i ovan åberopade avgöranden från högsta domstolen när fråga varit om edition.

Enligt rättegångsbalken får den som har tystnadsplikt enligt tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen höras som vittne om förhållanden som tystnadsplikten avser endast i den mån det är tillåtet enligt grundlagarna (36 kap. 5 § sjätte stycket rättegångsbalken jämförd med, såvitt nu är av betydelse, 2 kap. 3 § yttrandefrihetsgrundlagen).

Av yttrandefrihetsgrundlagen följer, såvitt nu är i fråga, att den som tagit befattning med tillkomsten av en framställning som utgjort eller varit avsedd att ingå i en teknisk upptagning, inte får röja vad han eller hon fått veta om vem som har framträtt i framställningen eller lämnat uppgifter för offentliggörande i den. Det gäller dock inte om den till vars förmån tystnadsplikten gäller har samtyckt till att hans eller hennes identitet röjs (2 kap. 3 § yttrandefrihetsgrundlagen). Det bör betonas att det bara är identiteten hos den som framträtt eller lämnat uppgifter som omfattas av tystnadsplikten. Det innefattar dock alla upplysningar som direkt eller indirekt kan avslöja identiteten.

SÖDERTÖRNS TINGSRÄTT

PROTOKOLL
2010-10-05Sid 7
B 13024-10

Begreppet "*framträtt*" härrör från den tidigare gällande radioansvarighetslagen (1966:756), och har förts in i den aktuella bestämmelsen i yttrandefrihetsgrundlagen utan att någon ändring i sak synes ha varit avsedd (se prop. 1990/91:64 s. 115). I rättspraxis, som avsåg tillämpningen av radioansvarighetslagen, har uttalats att begreppet "*framträtt*" närmast får anses avse sådana personer som i en eller annan form vidtalats för att medverka i programmet. När det gäller reportage från allmän plats ansågs bestämmelsen i huvudsak få betydelse för personer som framträder i intervjuer eller på liknande sätt (Se NJA 1981 s. 791 med där gjorda hänvisningar till förarbeten m.m.). Enligt tingsrätten saknas anledning att i detta mål tolka begreppet "*framträtt*" i den aktuella bestämmelsen i yttrandefrihetsgrundlagen på annat sätt.

Nyss redovisade rätt till anonymitet kan sägas vara en sida av yttrandefrihetsgrundlagens grundläggande bestämmelse om meddelar- respektive anskaffarskydd, dvs. en rätt för var och en att lämna eller anskaffa uppgifter i vilket ämne som helst för offentliggörande i bl.a. tekniska upptagningar (1 kap. 2 § yttrandefrihetsgrundlagen). Samma sak gäller yttrandefrihetsgrundlagens efterforskningsförbud, dvs. att ingen myndighet får efterforska identiteten på den som framträtt i en teknisk upptagning eller lämnat uppgifter för offentliggörande i en sådan upptagning (2 kap. 4 § yttrandefrihetsgrundlagen).

Även fast inte alla dessa bestämmelser är av omedelbar relevans i målet, bidrar de var och en på sitt sätt till det samlade skydd som yttrandefrihetsgrundlagen ger varje medborgare i syfte att säkra ett fritt meningsutbyte, en fri och allsidig upplysning samt ett fritt konstnärligt skapande. Till bilden hör dessutom att samma intressen i allt väsentligt också erhåller skydd genom europakonventionens artikel om yttrandefrihet (artikel 10) som gäller som lag här i landet. Enligt tingsrättens mening går det inte att komma ifrån att hänsyn måste tas till de grundläggande intressen som yttrandefrihetsgrundlagen och nämnda artikel i europakonventionen syftar till att säkra vid en eventuell proportionalitetsbedömning av beslagen.

SÖDERTÖRNS TINGSRÄTT

PROTOKOLL
2010-10-05Sid 8
B 13024-10Tingsrättens bedömning

Det står klart att de aktuella filmupptagningarna kan vara av betydelse för utredningen av de i målet aktuella brottsmisstankarna, dvs. misstanke om våldsam upplöpp i Bagarmossen den 16 september i år. Det står också klart att TV 2 AS måste anses vara drabbade av beslagen på sådant sätt att bolaget har rätt att begära rätts prövning av beslagen. Parterna är också överens om att avsikten aldrig varit att Ken Rings eller hans norske kollegas identitet skulle skyddas.

Vid beslagsförhandlingen och genom den skriftväxling som föregått förhandlingen har framkommit att det på två minneskort finns filmupptagningar från händelserna i Bagarmossen den 16 september i år. På de två andra minneskorterna finns filmupptagningar från bl.a. intervjuer tidigare samma dag med Ken Ring och hans norske kollega och dokumentation av deras färd med tunnelbana till Bagarmossen.

När det gäller de två först nämnda minneskorterna med filmupptagningar från händelserna i Bagarmossen har Tommy Gulliksen sagt att han innan händelseförloppet eskalerade hade tillfrågat ungdomar på platsen om de ville låta sig intervjuas. Han hade också hunnit skilja ut de ungdomar som ville medverka i intervjuer från andra ungdomar på platsen genom att han samlat den förstnämnda gruppen vid en parkbänk. I den gruppen fanns det, enligt Tommy Gulliksen, ungdomar som var villiga att medverka i intervjuer bara om de skulle få förbli anonyma. Enligt tingsrättens mening ger vad som hittills kommit fram i målet inte underlag för annan slutsats än att nu redovisade uppgifter måste tas för goda.

Det innebär att tingsrätten har att utgå från att det på platsen funnits ett antal ungdomar som alla vidtalats och skilts ut från övriga närvarande för att framträda i intervjuer eller på liknande sätt när det händelseförlopp som utgör grunden för brottsmisstankarna om våldsam upplöpp startade. Tingsrätten har också att utgå från att det i den gruppen fanns ungdomar som inte samtycker till att deras identitet röjs.

SÖDERTÖRNS TINGSRÄTT

PROTOKOLL
2010-10-05Sid 9
B 13024-10

Med hänsyn till omständigheterna måste det antas att i vart fall någon eller några av de vidtalade ungdomarna framträder på filmupptagningarna på sådant sätt att det råder förbud mot att ta de nu aktuella minneskortet i beslag. Det gäller även med beaktande av att det framstår som oklart i vad mån några intervjuer rent faktiskt hade hunnit äga rum när händelseförloppet eskalerade. Vid sådana förhållanden ska beslagen av de två minneskortet med filmupptagningar från Bagarmossen hävas.

Beträffande de två andra minneskortet, som ska innehålla filmupptagningar av intervjuer med Ken Ring och hans norske kollega tidigare under dagen samt av deras färd till Bagarmossen, kan tingsrätten konstatera att det inte kommit fram något som ger anledning att anta att det på dessa upptagningar framträder personer som har rätt till anonymitetsskydd. I den här delen har inte kommit fram annat än att det kan förekomma vissa personer i bakgrunden som närmast utgör en del av den miljö vari intervjuerna ägt rum. Det förhållandet att Tommy Gulliksen må ha utlovat, eller Ken Ring må ha krävt, att även dessa individer skulle få förbli anonyma innebär inte att det kan anses råda förbud mot att ta de nu aktuella minneskortet i beslag.

Av betydelse i denna del är dock att det på dessa minneskort inte förefaller finnas några filmupptagningar av själva händelseförloppet i Bagarmossen. Det har också kommit fram att det händelseförloppet även dokumenterats genom filmupptagning av polis som fanns på platsen, och att det dessutom måste finnas ett stort antal personer som kan höras om sina iakttagelser. Det gäller inte minst de poliser som funnits på platsen redan innan Ken Ring och hans norske kollega kom dit.

Vid nu redovisade förhållanden framstår intresset av att gå igenom det nu aktuella intervjumaterialet för att därigenom kunna dra straffrättsligt relevanta slutsatser beträffande det senare händelseförloppet i Bagarmossen inte som särskilt starkt. Det gäller även med beaktande av att Tommy Gulliksen och Ken Ring må vara misstänkta för att ha varit anstiftare eller anförare till händelseförloppet i Bagarmossen.

SÖDERTÖRNS TINGSRÄTT

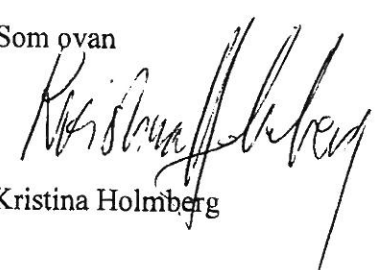
PROTOKOLL
2010-10-05Sid 10
B 13024-10

Till detta kommer att det måste vara av stor vikt för både Tommy Gulliksen och TV 2 AS att dessa utan allt för stor tidsutdräkt får tillgång till de aktuella filmupptagningarna för att kunna färdigställa och sända dokumentärfilmen som planerat. Det gäller från såväl ett ekonomiskt perspektiv som ett perspektiv som mera grundar sig på de intressen som motiverar ett särskilt grundlagsskydd för filmupptagningar av aktuellt slag.

Vid en sammantagen bedömning av det anförda anser tingsrätten att förhållandena är sådana att skälen för att i denna del fastställa beslagen inte kan uppväga det men eller intrång som åtgärden innebär för Tommy Gulliksen eller något annat motstående intresse. Även beslagen av de nu aktuella minneskorterna, ska således hävas.

Beslutet får överklagas särskilt. Överklagande ställs till Svea hovrätt men ges in till tingsrätten senast den 2 november 2010.

Som ovan

Kristina Holmberg

Protokoll uppvisat...//...